

Geachte leden van Provinciale Staten,

Hierbij informeer ik u over het gesprek dat ik heb gehad met de waarnemend burgemeester van Scherpenzeel en de stappen die ik naar aanleiding van dit gesprek heb gezet.

Aanleiding

Naar aanleiding van mondelinge vragen vanuit uw Staten heb ik op woensdag 29 september jl. aangegeven dat ik de waarnemend burgemeester van Scherpenzeel nogmaals heb uitgenodigd voor een gesprek. De aanleiding hiervoor is dat de waarnemend burgemeester verschillende en zelfs tegenstrijdige verhalen vertelt over de mail die op 6 juli naar u is gestuurd. Het doel van het gesprek was tweeledig:

1. Volstreekte helderheid krijgen over de toedracht van de mail, die onder zijn naam naar Provinciale Staten is gestuurd, en
2. Het openbaar maken van de cruciale informatie waarover de waarnemend burgemeester zegt te beschikken.

Het feit dat een door mij benoemde waarnemend burgemeester op een cruciaal moment – en nadat een uitgebreid Arhi-traject met inspraak en zienswijzen is doorlopen – mijn Staten oproept die avond het herindelingsvoorstel niet vast te stellen, is een ernstige interventie in een democratisch proces; een interventie die grote consequenties had kunnen hebben. Het kan en mag dan niet zo zijn dat er onduidelijkheid bestaat over de herkomst van een mail, getekend door een formeel bestuursorgaan.

Datum

7 oktober 2021

Zaaknummer

2021-000537

Blad

2 van 3

In de mail stelt de waarnemend burgemeester kennis te hebben gekregen van belangrijke informatie, maar dat hij met de herkomst en inhoud van die informatie prudent wenst om te gaan. Als je stelt over dermate belangrijke informatie te beschikken die er je toe brengen op een cruciaal moment een bestuurlijke interventie te plegen, dan kun je die informatie niet achterhouden. Ook u heeft mij daarom opgeroepen 'de onderste steen boven te halen'.

Op mijn indringende verzoek heeft het gesprek inmiddels plaatsgevonden. Hierbij informeer ik u over de inhoud van het gesprek:

Ad. 1 Mail van burgemeester Klein d.d. 6 juli jl. aan PS

De waarnemend burgemeester heeft mij op 8 en 9 juli jl. verteld dat de betreffende mail niet van zijn hand is en dat deze mail ook niet door hem is verzonden. De mail is door een medewerker van de gemeente Scherpenzeel opgesteld en aan Provinciale Staten gestuurd. Zie ook bijlage 1 met onze appwisseling. De waarnemend burgemeester heeft gezegd pas net vóór de Statenvergadering kennis te hebben genomen van de mail. Hij gaf aan verbouwereerd te zijn, zich ongemakkelijk te voelen en passende maatregelen te nemen. Daarbij heeft hij krachtige termen gehanteerd.

In tegenstelling tot deze eerdere verklaringen heeft de waarnemend burgemeester mij nu gezegd de mail inhoudelijk wél te onderschrijven. Hij antwoordt ook op vragen van zijn gemeenteraad dat hij heeft ingestemd met het versturen van de uiteindelijke versie van de mail. Tenslotte zegt de waarnemend burgemeester maatregelen richting de medewerker niet nodig te achten.

Ad 2. Openbaar maken cruciale informatie

De waarnemend burgemeester heeft mij inzicht gegeven in de informatie, die heeft geleid tot de interventie die onder zijn naam is gedaan. Het betreft een ambtelijke mailwisseling van 4 juli jl. tussen medewerkers van de Provincie, die per abuis ook naar ambtenaren van de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld is gestuurd. Een medewerker van de Provincie bedient zich in de mail van onprofessioneel taalgebruik. De betreffende medewerker is door zijn leidinggevende op zijn ongepaste taalgebruik en toonzetting aangesproken. Bijgevoegd treft u de mail aan. De media heeft de mail al gepubliceerd.

Bij deze ambtelijke mailwisseling is géén gebruik gemaakt van bestuurlijke afstemming of bestuurlijke ondertekening. Ook heeft de betreffende ambtenaar geen democratisch gekozen orgaan benaderd.

Samenvattend

1. De waarnemend burgemeester geeft wisselende en tegenstrijdige verklaringen over de mail die op een cruciaal moment in zijn naam naar mijn Staten is gestuurd en de maatregelen die hij wilde nemen.

Datum

7 oktober 2021

Zaaknummer

2021-000537

Blad

3 van 3

2. De informatie die volgens de waarnemend burgemeester tot de interventie heeft geleid, betreft een ambtelijke mail. Deze informatie:
- rechtvaardigt deze interventie niet;
 - rechtvaardigt niet om gesprekken met mij, in mijn rol als Rijksheer, af te houden en
 - rechtvaardigt niet de mailwisseling geheim te houden.

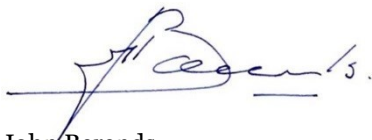
Conclusie

De opstelling, handelswijze en wisselende verklaringen van de waarnemend burgemeester passen niet bij een integer openbaar bestuur waarvoor ik, als commissaris van de Koning, verantwoordelijkheid draag.

Bovendien is de waarnemend burgemeester aangetrokken om verbinding te leggen en rust te creëren. Het tegenovergestelde vindt nu plaats; in plaats van een verbindende en onafhankelijke burgemeester stelt deze waarnemer zich op als meestrijdend voorman voor een deel van de bevolking en de gemeenteraad.

Naar aanleiding van het gesprek met de waarnemend burgemeester heb ik de minister op 7 oktober jl. geïnformeerd dat ik – in mijn hoedanigheid van Rijksheer - de waarnemend burgemeester van Scherpenzeel op grond van 78 gemeentewet uit zijn ambt zal ontheffen. Op 7 oktober jl. heb ik de waarnemend burgemeester en een delegatie van de gemeenteraad van Scherpenzeel daarvan in kennis gesteld.

Hoogachtend,

John Berends

Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland

Bijlage 1

Whatsapp-berichten tussen de Commissaris van de Koning van Gelderland en de wnd. burgemeester Scherpenzeel

7 juli 2021 00:10 Wnd. burgemeester aan CvdK

"John, Van harte gefeliciteerd. Waardering voor je bijdrage!"

8 juli 2021 08:04

'Goede morgen John, we hebben vanmorgen (11.00) ons overleg. Gisteravond gesprek gehad met Jan Markink. Jan heb ik daarna een app-bericht (gisterochtend van mij aan ons College) in vertrouwen doorgestuurd. Kwam in ons telefoongesprek ter sprake. Bedacht me, dat het goed is dat jij er ook van op de hoogte bent. Het volgt hierna, vreugde in je mooie werk, Eppie'

8 juli 2021 08:04

'Beste mensen, goede morgen. Het HA-besluit betekent een wending in ons aller werk. De inzet zal, wat mij betreft en zeker ook voor Roel mbt de medewerkers, met name op het begeleiden van het fusieproces komen te liggen. Het oppakken van mijn bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt nu dus voor. Deze verwoording zal ik vandaag ook in een mail aan de statenleden doen. Zij moeten weten dat ik dat geschonken vertrouwen, in de breedste zin van mijn opdracht, niet zal beschamen. En PS en GS mogen weten en ervaren, dat we het HA besluit gaan uitvoeren, met het oog op het behoud van de sterke kern Scherpenzeel. Daarbij zullen we ook de zelfreflectie op ons handelen niet uit de weg mogen gaan. Tot later vandaag, Eppie'

9 juli 2021 08:58

Goede morge John, vanmiddag even (kort) telefonisch contact nav de overleggen van gisteren.

9 juli 2021 08:58

morge = morgen

9 juli 2021 09:00 CvdK aan wnd burgemeester

Natuurlijk, hoe laat zal ik je bellen?

13 juli 2021 19:09

Beste Eppie, kan ik je vanavond even bellen?
Gr. John Berends

13 juli 2021 19:10

Dag John, XXXXXXXXXXXXXXXX. Kan het morgenochtend?

13 juli 2021 19:10

Is goed!

14 juli 2021 10:06

Dag John, vanmorgen/ vanmiddag stuurgroep fusie Bvld-Spz. Dat moet ik nu voorbereiden. Kunnen we na 14.00 even praten?

14 juli 2021 10:14

Ja is goed! Ik bel
Groet, john

23 juli 2021 11:16

Beste Eppie,
Zoals je waarschijnlijk weet zit ik in quarantaine maar verwacht dat ik morgen weer eruit mag.
Dank voor je brief d.d. 21 juli m.b.t. bestuurlijk handelen etc.
Graag wil ik met jou z.s.m. contact hebben over de brief omdat ik overweeg om BZK in kennis te stellen. Maar wil daar eerst met jou overleg over.
Met name gaat het over hoe jij als burg. en ik als CvdK in deze situatie handel.
Kunnen wij elkaar as. maandag fysiek ontmoeten op het HdP? Jouw secretaresse houdt een afspraak af.
Hoor graag.
Gr. John

24 juli 2021 7:31

Dag John, veel sterkte in die vervelende quarantaine. Ik lees nu pas de app. Correct dat secretaresse de komende weken geen afspraken maakt. Dat gaat maandag dus inderdaad niet lukken. Mvg, Eppie

24 juli 2021 7:54

Goedemorgen Eppie,
Dank voor je bericht.
Toch wil ik je wel spreken over oa. jouw laatste brief d.d 21/7
Weet dat ik contact heb met BZK i.h.k.v. mijn zorgplicht integriteit.
En wil je informeren welke stappen ik zet.
Je begrijpt dat ik niet zomaar contact zoek.
Hoor graag wanneer wij elkaar wel kunnen ontmoeten.
Gr. John Berends
Ps. Dit weekend ga ik uit quarantaine! Heb milde klachten gehad. Voel me verder oké.

27 juli 2021 10:45

Goedemorgen Eppie,
Ben verontwaardigd dat je mij niet gisteren wilde ontmoeten en verder geen opening biedt voor gesprek.
Jij geeft nogmaals blijk van geen juiste inschatting te maken van de ernst van jouw handelingswijze t.a.v. de mail die jouw medewerker heeft verstuurd in jouw naam.
En de consequenties daarvan.
Groet;
John Berends

27 juli 2021 12:49

Beste John, jouw bericht en je suggestie dat ik geen openheid geef voor een gesprek, doet heel wat met mij. Natuurlijk wil ik mijn reactie (brief 21 juli jl.) op jouw brief nog een keer toelichten. Gisteren was ik echt niet in de gelegenheid om naar Arnhem te komen. Mag ik jou vragen mij en mijn gezin, nu eerst een periode van rust te gunnen? Want de opdracht die ik heb aanvaard, en probeer naar mijn beste kunnen uit te voeren, is tot dusver zeer, zeer intensief. Hartelijke groet, Eppie

27 juli 2021 14:00

Beste Eppie,
Het is geen suggestie.
Het is een feitelijkheid dat jij geen datum suggestie doet ondanks mijn verzoek voor een gesprek. En mijn behoefte om jou persoonlijk te informeren over mijn stappen die ik zet oa. nav jouw brief d.d 21 juli
Verder is het voor mij totaal onverwacht dat jij zo expliciet aan mij vraagt om jou rust te gunnen.
Uiteraard respecteer ik jou de gevraagde rust.
Weet dat ik ten aller tijde bereikbaar ben.
Met groet; john berends

27 juli 2021 16:06

Dag John, bedankt voor je bericht. Voor zover ik weet, is of wordt een datum voor gesprek ingepland. We spreken elkaar. Met vriendelijke groet, Eppie

31 augustus 2021 20:28

Beste Eppie,

Kun jij mij informeren over de voortgang mbt het dossier waar mijn chef kabinet, jouw gem.secr. en jij en ik elkaar afgelopen vrijdagmiddag hebben gesproken?

Hoor graag.

Groet, john berends

1 september 2021 14:57

Goedemiddag John, zojuist met onze algemeen directeur de activiteitenplanning doorgenomen. Naar onze verwachting kan dat medio volgende week. Fijne (werk-)middag en avond, Eppie

Bijlage 2. Tekst ambtelijke mail

Van: @ gelderland.nl

Verzonden: zondag 4 juli 2021 13:09

Aan: @ gelderland.nl; @barneveld.nl >; @scherpenzeel.nl>

CC: @ gelderland.nl >

Onderwerp: RE: Raadsvoorstel Toekomstvisie Scherpenzeel (2 sporen)

Hoi,

Van mij mag je alles op zondag. Ook vloeken, maar dan binnensmonds.

Ik heb intussen zoveel langs zien komen, dat ik de draad weer helemaal kwijt ben. Ik ga er nog steeds vanuit dat wij iets op moeten schrijven voor Jan en de Commissaris. Munitie om (kritische) vragen van Statenleden te weerleggen en munitie om de financiële stabiliteit van S'zeel in twijfel te kunnen trekken. Geen officieel stuk dat naar de Staten gaat.

Ik ben net begonnen met de brief van 2 juli en rapport Verhagen. Daar haal ik dingen uit die ik van kort commentaar voorzie. Zie linkerdeel foto.

Kan één van jullie twee aangeven welke documenten/stukken ik er nog meer bij moet betrekken ?

Gr.

PERSBERICHT

Arnhem, 7 oktober 2021

Waarnemend burgemeester Klein per direct uit ambt ontheven

De commissaris van de Koning in Gelderland, John Berends, heeft waarnemend burgemeester Klein van de gemeente Scherpenzeel met ingang van 8 oktober 2021 uit zijn ambt ontheven. Aanleiding hiervoor zijn de tegenstrijdige verklaringen die de waarnemend burgemeester geeft over een ernstige interventie in een democratisch proces en de wijze waarop de burgemeester in deze situatie heeft gehandeld.

De commissaris van de Koning heeft afgelopen week met Eppie Klein gesproken over de mail, die in naam van de burgemeester, vlak voor besluitvorming over de herindeling van Scherpenzeel aan Provinciale Staten is gestuurd. De waarnemend burgemeester heeft verteld dat de mail niet van zijn hand is en dat hij pas vlak voor de Statenvergadering op de hoogte was van de mail. De mail is volgens de burgemeester door een ambtenaar van de gemeente Scherpenzeel op het cruciale moment aan Provinciale Staten verstuurd. In tegenstelling tot eerdere verklaringen zei de waarnemend burgemeester nu wél inhoudelijk achter de mail te staan. Ook trok hij eerdere verklaringen in waarin hij had gezegd maatregelen te willen treffen tegen de ambtenaar die de mail heeft verstuurd.

verbinding

De waarnemend burgemeester is aangetrokken om als onafhankelijke procesbegeleider verbinding te leggen en rust te creëren voor de hele Scherpenzeelse bevolking. Berends: “De opstelling, handelwijze en wisselende verklaringen van de waarnemend burgemeester passen niet bij een integer openbaar bestuur. Deze waarnemer is verstrikt geraakt in zijn eigen tegenstrijdige verklaringen. Daarnaast heeft hij geen invulling gegeven aan zijn onafhankelijke en verbindende rol als burgemeester. Ik betreur dat het zover is gekomen. Ik ben me bewust van de impact van deze beslissing maar ik kan en mag niet weggijken als een waarnemend burgemeester niet zuiver handelt.”

Op Berends rust nu de verantwoordelijkheid om een nieuwe bestuurder te vinden die samen met de gehele gemeenteraad invulling kan geven aan de nieuwe koers: werken aan een zelfstandig Scherpenzeel voor de gehele samenleving.

Voor meer informatie: Peter Droste, woordvoerder van de commissaris van de Koning; 06-52801810 of p.droste@gelderland.nl